

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 3Tos/191/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2123011913
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Stanislavská
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2123011913.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Stanislavskej a sudcov JUDr. Ladislava Révesa a JUDr. Rastislava Kresla, v trestnej veci odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v A., v konaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 26.07.2023, sp. zn. 35Nt/48/2023, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 17.10.2023 v Trnave takto

rozhodol:

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť odsúdeného A. B., nar. XX.XX.XXXX v A., z a m i e t a.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava podľa § 411 ods. 1 Trestného poriadku a § 9 ods. 3, ods. 4 zák. č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov rozhodol tak, že odsúdenému A. B., nar. XX.XX.XXXX v A. zmenil spôsob výkonu trestu odňatia slobody tak, že ho na ďalší výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Malacky, sp. zn. 1T/200/2016 zo dňa 23.11.2017 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 3To/4/2018 zo dňa 27.03.2018 preradil z ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Okresný súd napadnuté uznesenie odôvodnil v rozsahu č.l. 72-73 spisu.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote sťažnosť odsúdený (č. l. 75 spisu), v ktorej uviedol, že sa s napadnutým rozhodnutím nestotožňuje, nakoľko má iba 4 disciplinárne tresty (z toho jeden menej závažný) a 6 disciplinárnych odmiern. Jeden z disciplinárnych dostal za to, že proti silnej bolesti zubov užil liek, ktorý mu nebol predpísaný. V ústave s minimálnym stupňom stráženia si rozšíril vzdelanie a získal výučný list v odbore kuchár. Mal za to, že zotrvanie v minimálnom stupni stráženia má lepší vplyv na jeho nápravu, ako preradenie do prísnejšej skupiny. Dôvodil, že samotné prejednávanie veci pred súdom bolo pre neho veľmi výchovné. Vzhľadom na uvedené žiadal vyhovieť jeho sťažnosti a zrušiť rozhodnutie Okresného súdu Trnava.

Odsúdený podanú sťažnosť odôvodnil aj osobitným písomným podaním zo dňa 11.09.2023 (č.l. 76), v ktorého odôvodnení poukázal na predchádzajúce písomné podanie (č.l. 75 spisu) ako i uviedol, že jeho správanie sa stabilizovalo a nabralo priaznivý trend, keďže dňa 05.09.2023 mu bol zahladený jeden z disciplinárnych trestov. Aktuálne teda má 6 disciplinárnych odmiern a 3 disciplinárne tresty. Preto mal za to, že účel trestu v jeho prípade bude možné lepšie dosiahnuť pri jeho zotrvaní v ústave s minimálnym stupňom stráženia. Opätovne žiadal vyhovieť jeho sťažnosti, zrušiť rozhodnutie okresného súdu a ponechať ho v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trnava ako i zástupca ÚVTOS sa na verejnom zasadnutí vzdali práva na podanie sťažnosti (č. l. 70 spisu).

Podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- správnosť výrokov napadnutého uznesenia proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť
- konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Krajský súd v Trnave na základe riadne a včas podanej sťažnosti, podľa vyššie citovaného ustanovenia § 192 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému podal sťažovateľ sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a zistil, že sťažnosť odsúdeného nie je dôvodná.

Z obsahu spisového materiálu Okresného súdu Trnava sťažnostný súd zistil nasledovné:

Odsúdený v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody uložený mu rozsudkom Okresného súdu Malacky zo dňa 23.11.2017, sp. zn. 1T/200/2016, právoplatným dňa 27.03.2018, v spojení s uznesením Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.03.2018, sp. zn. 3To/4/2018, pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), písm. d), ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona vo výmere 10 rokov, na výkon ktorého bol zaradený do ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou vyplýva, že:

- odsúdený bol do ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou premiestnený dňa 29.05.2018. V rámci vnútornej diferenciacie bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“. Dňa 26.07.2021 bol z dôvodu výkonu súdom nariadeného ochranného protitoxikomanického liečenia premiestnený na oddiel špecializovaného zaobchádzania. Po výkone ochranného liečenia bol dňa 02.03.2022 umiestnený späť na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“. Pre neplnenie cieľov stanovených programom zaobchádzania bol dňa 11.01.2023 umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“, kde sa nachádza aj v súčasnosti;

- správanie a vystupovanie odsúdeného bolo spočiatku na požadovanej úrovni. Neskôr však nastúpil výraznejší nepriaznivý trend. Je zaevidované, že opakovane užil jemu nepredpísané psychoaktívne lieky za účelom intoxikácie organizmu, neplnil si zákonné povinnosti a chýbali mu povolené veci osobnej potreby. Na základe uvedeného bol premiestnený do kolektívu odsúdených s diferenciačnou skupinou „C“. Po zaradení na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“ sa jeho správanie na krátku dobu zdanlivo stabilizovalo, no neskôr pokračoval v nepriaznivom trende, keď opäť užil jemu nepredpísané psychoaktívne lieky za účelom intoxikácie organizmu. Príkazy a nariadenia príslušníkov teda nie vždy plnil a rešpektoval, v kolektíve spoluodsúdených sa nezúčastnil konfliktných situácií. V osobných veciach si nie vždy udržiaval požadovaný poriadok. Chodil riadne upravený a ustrojený. V minulosti bol zvolený za člena oddielovej samosprávy. S výkonom uvedenej funkcie neboli spojené negatívne poznatky;

- odsúdený bol doposiaľ 6-krát disciplinárne odmenený, naposledy dňa 09.03.2022 mimoriadnym povolením návštevy za výkon činností zameraných na všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného;

- odsúdený bol 4-krát disciplinárne potrestaný a to konkrétne dňa 04.04.2022 celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za porušenie zákazu simulovania a sebapoškodzovania, dňa 09.06.2022 zákaz dvoch nákupov za neplnenie zákonných povinností, dňa 03.01.2023 celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za porušenie zákazu simulovania a sebapoškodzovania, dňa 10.05.2023 celodenné umiestnenie do uzavretého oddielu na dobu 10 dní za porušenie zákazu simulovania a sebapoškodzovania;

- odsúdený počas výkonu trestu odňatia slobody absolvoval štúdium na Strednej odbornej škole obchodu a služieb v Trnave - detašovanej triede v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Hrnčiarovce nad Parnou v učebnom odbore kuchár. Pracovne bol zaradovaný na viacerých pracoviskách v ústave. Naposledy bol pracovne zaradený na pracovisku v ústave s dohľadom IAC Lozorno od 28.04.2022 do 14.12.2022. Vyradený bol z dôvodu ukončenia pracoviska. Jeho pracovná morálka bola hodnotená na priemernej úrovni. Aktuálne nie je pracovne zaradený z dôvodu nedostatku vhodných pracovných príležitostí. Podľa potreby sa zapája do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti odsúdeného v oblasti udržiavania čistoty a upravenosti ubytovacích a spoločných priestorov oddielu a ústavu.

- odsúdený ciele stanovené programom zaobchádzania neplní a jeho resocializačná prognóza je nepriaznivá na základe vysokého rizika recidívy trestnej činnosti.

Podľa § 411 ods. 1 Trestného poriadku, o zmene spôsobu výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje na verejnom zasadnutí súd, v ktorého obvode sa trest odňatia slobody vykonáva, na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, alebo odsúdeného, alebo aj bez takého návrhu. O návrhu rozhodne súd najneskôr do 60 dní od jeho doručenia.

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak odsúdený zaradený do ústavu s vyšším stupňom stráženia plní program zaobchádzania, môže mu súd zmeniť spôsob výkonu trestu preradením do ústavu s nižším stupňom stráženia; to neplatí pre odsúdeného na doživotný trest.

Podľa § 9 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, o zmene spôsobu výkonu trestu preradením do iného stupňa stráženia rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu alebo odsúdeného alebo aj bez takéhoto návrhu. Odsúdený môže podať návrh o zmenu spôsobu výkonu trestu preradením len do ústavu s nižším stupňom stráženia po vykonaní

a) tretiny trestu, ak bol zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia,

b) tretiny zo zvyšku trestu zostávajúceho po jeho preradení z ústavu s maximálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným stupňom stráženia,

c) polovice trestu, ak bol zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Po preskúmaní obsahu spisového materiálu má krajský súd za to, že pri rozhodovaní o návrhu riaditeľa ÚVTOS na zmenu spôsobu výkonu trestu odsúdenému, si okresný súd zadovážil všetky potrebné dôkazy pre posúdenie opodstatnenosti takéhoto návrhu, následne vykonané dôkazy vyhodnotil jednotlivo i v ich súhrne, pričom správne rozhodol, keď návrhu riaditeľa ÚVTOS na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody z ústavu s minimálnym stupňom stráženia do ústavu so stredným stupňom stráženia vyhovel a v zmysle tohto aj odsúdeného preradil.

Okresný súd vo svojom uznesení v súlade s ustanovením § 176 odsek 2 Trestného poriadku rozviedol všetky zákonné skutočnosti a správne úvahy, na základe ktorých dospel k nevyhnutnosti rozhodnúť o návrhu riaditeľa ÚVTOS na zmenu spôsobu výkonu trestu odňatia slobody.

Krajský súd sa s právnymi úvahami obsiahnutými v napadnutom uznesení v plnej miere stotožňuje a to preto, že tieto plne zodpovedajú obsahu spisového materiálu.

Odôvodnenie rozhodnutí I. stupňového a II. stupňového súdu nemožno posudzovať izolovane, keďže z hľadiska predmetu tvoria jeden celok (I. ÚS 336/2016).

Okresný súd rozhodol v súlade so zisteným skutkovým stavom a preto správne rozhodol o zmene spôsobu výkonu trestu preradením odsúdeného A. B. pre ďalší výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia a to s poukazom na správanie sa odsúdeného vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý opakovane porušil ústavný poriadok (4-krát disciplinárne potrestaný), bol zaradený do oddielu s bezpečnostným režimom, kde sa nachádza doposiaľ, nie vždy plnil a rešpektoval príkazy a nariadenia príslušníkov, do činností pre všeobecný rozvoj osobnosti sa odsúdený zapája len podľa potreby ako i to, že stanovené ciele programu zaobchádzania odsúdený neplní. Prezentované závery nie je možné hodnotiť inak ako tak, že výkon trestu odňatia slobody v ústave s minimálnym stupňom stráženia u odsúdeného neplní svoj účel a je potrebné vykonať zmenu väzenského režimu, ktorá odsúdenému vytvorí lepšie podmienky na naplnenie resocializačného účelu trestu a to už počas jeho výkonu. Krajský súd tiež prihliadol na správanie a vystupovanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody, ktoré nebolo vždy na požadovanej úrovni a v prípade ponechania odsúdeného v ústave s minimálnym stupňom stráženia by negatívne pôsobilo aj na ostatných odsúdených v ústave s minimálnym stupňom stráženia.

Čo sa potom týka sťažnostných námietok odsúdeného, k týmto je v prvom rade potrebné uviesť, že odsúdený v rámci sťažnosti neuviedol žiadne také dôvody, ktoré by boli spôsobilé zvrátiť vecne správne a zákonné rozhodnutie okresného súdu. V podstate odsúdený žiadal len o prehodnotenie záverov rozhodnutia prvostupňového súdu a v dôvodoch sťažnosti zľahčil závery okresného súdu ohľadom jeho disciplinárnych previnení a poukázal na množstvo získaných disciplinárnych odmien. Je síce pravdou, že odsúdený bol doposiaľ 6-krát disciplinárne odmenený, avšak naopak bol až 4-krát disciplinárne potrestaný, pričom z obsahu týchto previnení je zrejmé, že niektoré disciplinárne previnenia boli odsúdenému uložené opakovane, i keď už za ne bol predtým postihovaný. Navyše, odsúdenému boli ukladané najprísnejšie disciplinárne tresty v podobe celodenného umiestnenia do uzavretého oddielu, vzhľadom na stupňujúcu a opakovanú závažnosť previnení. Preto sa krajský súd stotožňuje s názorom okresného súdu, že odsúdený neplní program zaobchádzania, ktorý je súhrnom aktivít zameraných na rozvoj osobnosti odsúdeného, jeho primerané správanie a hodnotovú orientáciu v súlade s právami a povinnosťami ustanovenými v zák. č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov a v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch a ktorý ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania v súlade s účelom výkonu trestu.

K sťažnostnej námietke odsúdeného, v ktorej poukázal na to, že zotrvanie v minimálnom stupni stráženia má lepší vplyv na jeho nápravu, ako preradenie do prísnejšej skupiny, k tejto sťažnostný súd pripomína, že odsúdený si mal byť vedomý následkov svojho správania sa vo výkone trestu odňatia slobody. Odsúdený v rámci vnútornej diferenciacie v ústave na výkon trestu odňatia slobody bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „B“, pričom pre neplnenie cieľov stanovených programom zaobchádzania bol umiestnený na oddiel s diferenciačnou skupinou „C“, avšak zrejme ani

táto skutočnosť nebola dostatočná na to, aby ho motivovala prehodnotiť svoje správanie a vystupovanie vo výkone trestu odňatia slobody, keďže jeho správanie bolo naďalej neadekvátne, čo indikovalo, že zmena stupňa stráženia pri výkone trestu odňatia slobody je u neho potrebná a žiaduca, aby u odsúdeného nastolila pozitívne zmeny v jeho správaní a zabezpečila jeho nápravu.

Možno preto uzavrieť, že ak sa odsúdený dosiaľ neprispôbil podmienkam výkonu trestu v ústave s minimálnym stupňom stráženia, ak na odsúdeného nezaberá žiadna intervencia zo strany ZVJS, akékoľvek metódy výchovného pôsobenia sa míňajú účinku, ľahostajne pristupuje k akémukoľvek napredovaniu vo vlastnom resocializačnom procese pokiaľ sa nepoužije hrozba disciplinárnymi sankciami, ktorá má aj tak len krátkodobý efekt, a pokiaľ požadovaný účinok nepriniesli ani samotné disciplinárne sankcie, ktoré vykonal, tak je zrejmé, že výkon trestu odňatia slobody v minimálnom stupni stráženia u odsúdeného neplní svoj účel v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona, tu najmä výchovný a individuálne preventívny, a teda je jednoznačne daný dôvod pre zmenu režimu výkonu trestu v zmysle jeho sprísnenia podľa § 9 ods. 3, ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov, t. j. na zmenu spôsobu výkonu trestu tak, že v ďalšom jeho priebehu bude vykonávať trest odňatia slobody v ústave na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, v ktorom existuje predpoklad vyššej miery spôsobilosti nastoliť v správaní odsúdeného pozitívne zmeny a zabezpečiť jeho nápravu.

Podľa § 193 odsek 1 písm. c) Trestného poriadku, nadriadený orgán zamietne sťažnosť ak nie je dôvodná.

Z vyššie uvedených dôvodov aj krajský súd má za to, že u odsúdeného boli splnené zákonné podmienky na jeho preradenie z ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, preto v zmysle vyššie citovaného ustanovenia § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, sťažnosť odsúdeného ako nedôvodnú zamietol.

Toto uznesenie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.